

Cees Okkerse, advocaat en voorzitter van de actiegroep Lelystad Airport Moet Door

‘DENK GOED NA OVER WELKE WOORDEN JE GEBRUIKT’

Lelystedeling **Cees Okkerse** ergert zich groen en geel aan het feit dat in zijn ogen alle media-aandacht naar de tegenstanders van Lelystad Airport gaat. Met een groepje andere ondernemers begon hij de initiatiefgroep Lelystad Airport Moet Door. ‘Feiten en fictie worden te weinig van elkaar gescheiden in deze discussie.’

tekst **RAYMOND KRUL** beeld **DUCO DE VRIES**

Omwonenden. Het is een term die veelvuldig terugkeert in de discussie over de uitbreiding van Lelystad Airport. Als het aan het kabinet ligt, gaat het vliegveld in april 2020 open als vakantievliegveld. Of dat ook gebeurt is nog maar de vraag. De Europese Commissie ging eind vorig jaar niet akkoord met de plannen voor de luchthaven en buigt zich nu over een nieuw verzoek van het kabinet. En er is verzet, van burgers die zich hebben verenigd in actiegroepen als Hoog-Overijssel en Red de Veluwe. ‘Mensen die in de buurt wonen’, zegt Van Dale over het woord omwonenden. En dat ‘in de buurt’ nemen

sommige journalisten nogal ruim in deze discussie, meent Okkerse. ‘Ze schrijven over de omwonenden van Lelystad Airport, maar lees je goed, dan blijkt het over mensen op de Veluwe te gaan. Dat zijn toch geen omwonenden? Die wonen in Lelystad, of voor mijn part in Biddinghuizen of Dronten. Maar toch niet in Gelderland of Overijssel?’

Okkerse scrollt door zijn telefoon, op zoek naar voorbeelden van artikelen die worden gedeeld in de WhatsApp-groep van de actiegroep Lelystad Airport Moet Door, waarvan hij voorzitter is. Hij laat een recent artikel uit de Volkskrant zien. ‘Bewonersgroep Lelystad perplex’, is de tussenkop die boven een passage staat. ‘Maar lees je verder, dan blijkt de bewonersgroep Lelystad niets anders dan de actiegroep Red de Veluwe te zijn. Dat vind ik echt onzorgvuldig.’

Discussie gekaapt

Het ruim interpreteren van het woord ‘omwonenden’ is volgens Okkerse des te kwalijker omdat de inwoners van de provincie Flevoland in ruime meerderheid (69 procent) welwillend tegenover de uitbreiding van het vliegveld staan, zo bleek uit een gezamenlijke peiling van Omroep Flevoland, RTV Oost en Omroep Gelderland. Kijk je naar de drie provincies samen, dan is de helft van de inwoners positief, 20 procent is negatief en de rest heeft geen mening. Okkerse: ‘Het is een prima initiatief van de drie

DE LESSEN VOOR DE PERS VAN CEES OKKERSE

- **Denk na over de woorden die je gebruikt. Is een term als 'laagvliegen' wel neutraal. Waar leg je de grens van wie een 'omwonende' genoemd mag worden?**
- **Als een actiegroep iets meldt – of het nu een voor- of tegenstander betreft – zoek dan als journalist uit hoe het zit. Is de hinder door vogels al onderzocht en heeft een rechter zich daarover uitgesproken? Meld het dan.**
- **Vraag wederhoor als het maar even mogelijk is, zodat de berichtgeving in balans is en de discussie niet gedictieerd wordt door de tegenstanders.**
- **Heb ook oog voor de positieve kanten van Lelystad Airport, zoals de economische boost die de regio erdoor zou krijgen.**

omroepen, want daardoor weten we nu veel beter hoe de burgers in de drie provincies erover denken. Toch lees je nauwelijks iets in de landelijke bladen over deze peiling. Maar sleept er iemand een stuk dood hout naar de stoep voor de Tweede Kamer, als symbool voor de schadepoot die Lelystad Airport zogenaamd gaat aanrichten, dan staat het op de voorpagina's. De overgrote meerderheid van de inwoners van Flevoland vindt de uitbreiding een goede ontwikkeling, maar toch gaat de meeste aandacht naar de tegenstanders. Ze hebben de discussie gekaapt en dat doen ze op een slimme manier. Wij proberen de feiten in het juiste perspectief te zetten.'

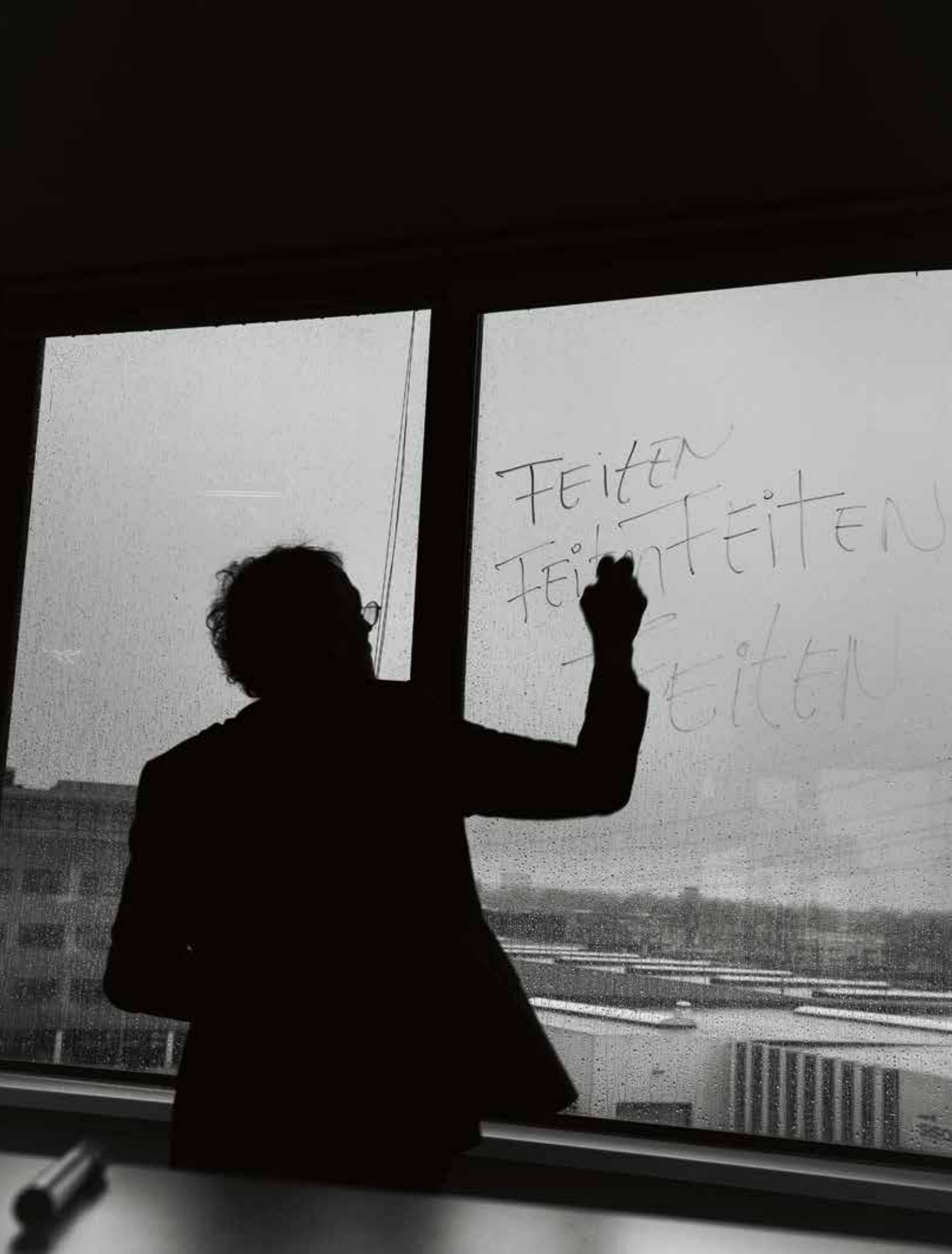
Het stoort Okkerse dat als de tegenstanders iets roepen, de media daar direct op aanslaan. 'Dan beginnen ze bijvoorbeeld weer over het feit dat vogels het vliegverkeer in gevaar zouden kunnen brengen. De media berichten daar dan weer driftig over. Vooral De Stentor heeft daar een handje van, er gaat geen dag voorbij of die krant heeft weer iets over het vliegveld. Ze maken nieuws van alles wat de tegenstanders roepen.'

Okkerse vindt het niet zozeer kwalijk dat een krant als De Stentor melding maakt van de zorgen die de actiegroepen uiten. Maar dan moet je die zorgen óók in perspectief plaatsen, dat is simpelweg je journalistieke plicht. 'Dat van die vogels is al meegenomen in de milieueffectrapportage (MER). En de MER is weer gewogen door de Raad van State. Conclusie: het is afgewogen, het kan en de vergunningen mogen worden afgegeven. Prima als je daar als journalist weer opnieuw over begint, maar zet er dan wel bij dat de hoogste rechter hier al een tijdje geleden een klap op heeft gegeven. Of bel voor mijn part iemand van ons, voor wederhoor. Maar zelfs dat gebeurt niet.'

Extreem bevooroordeeld vond Okkerse een verhaal in De Stentor over de herziene MER. 'In dat artikel stond gedetailleerd beschreven hoe je een negatieve zienswijze op die MER kon indienen. Daarvoor moest je naar de website van een actiegroep gaan, die daarvoor een handige tool had ontwikkeld. Maar er werd in dat artikel niet aangegeven hoe je een positieve zienswijze

kon indienen. Dat kan toch niet?' Ook de term 'laagvliegen' is een doorn in het oog van Okkerse. 'Ook dat woord hebben de tegenstanders op een slimme manier de wereld in geholpen. Ze zetten een frame neer waar veel journalisten zomaar in mee gaan. Waar het in feite om gaat, is een ondergrens waaronder niet gevlogen mag worden. Op een bepaald moment heeft het ministerie gezegd: er mag hoe dan ook niet lager dan 1800 meter worden gevlogen. Maar wat zeggen de tegenstanders? Er wordt gevlogen op 1800 meter. Maar dat is niet het geval, het is de ondergrens. Veel journalisten nemen dat gewoon over. Jammer, want veel lezers zien de kop en trekken op basis daarvan hun conclusie. Journalisten citeren de wethouder van Ede die net doet of die vliegtuigen langs zijn keukenraam vliegen, terwijl ze in Ede op 2800 meter vliegen. Je moet echt heel goede oren hebben, wil je de vliegtuigen op die hoogte nog kunnen horen.'

De Stentor herkent zich niet in de kritiek van Okkerse. 'Lelystad Airport is een belangrijk onderwerp voor de krant', zegt verslaggever nieuwsdienst Paolo Laconi. 'De vliegroutes gaan pal over grote delen van ons verspreidingsgebied, het onderwerp houdt onze lezers bezig. Daarbij komen voor- en tegenstanders aan het woord. Zo hadden we begin januari nog een groot artikel met Okkerse. Een verhaal van twee pagina's waarin hij vertelde waarom het vakantievliegveld er in zijn ogen moet komen. Zijn kritiek verbaast de Stentor daarom. De Stentor doet zijn journalistieke werk en belicht dit onderwerp net als anderen evenwichtig en vanuit alle perspectieven', aldus Laconi.

FEITEN
FEIT FEITEN
FEITEN

‘Schrijf je over “vliegen” of heb je het over “ronken”? Heb je het over “geluid” of over “herrie”? Ik lees veel te veel van dat soort subjectieve kwalificaties’

Betrokken burger

Vliegveld Lelystad gaat Okkerse aan het hart. Hij woont al bijna veertig jaar in Flevoland. In 1986 zat hij namens de Partij van de Arbeid in de eerste Provinciale Staten van de provincie. ‘Dat was ontzettend leuk om mee te maken. Als woordvoerder ruimtelijke ordening heb ik in 1992 het streekplan mee mogen vaststellen, waarin al een reservering voor de luchthaven was opgenomen. Zo lang speelt dit al. Het is een prachtprovincie, maar er zijn ook tegenlagen. Het is een soms een struggle. Lelystad heeft gewoon een econo-

mische motor nodig, dat is mijn drive. Ook daar lees je trouwens te weinig over in de media, wat een boost het voor deze stad zou zijn. En voor de hele regio. Dat zien ook gemeentes als Harderwijk en Putten. Nee, ik heb geen financieel belang bij de luchthaven, ik ben gewoon een betrokken burger.’ Met zijn initiatiefgroep heeft Okkerse regelmatig geprobeerd om ingezonden stukken in de krant te krijgen. Het leverde niet veel op. ‘We wilden per se dat onze open brief aan de minister-president in de krant zou komen. We raakten in

gesprek met NRC, maar zij vonden de brief te lang. Omdat we niet wilde tornen aan de inhoud, hebben we uiteindelijk voor 10.000 euro een hele pagina in die krant gekocht. Want onze boodschap moet gehoord worden.’

De media spelen nu eenmaal een belangrijke, zo niet cruciale, rol in de hele discussie, meent Okkerse. ‘Als je als politicus de hele tijd leest en hoort dat iedereen tegen de uitbreiding van het vliegveld is, dan ga je nog denken dat het waar is ook. En een Kamerlid heeft ook niet de tijd om de hele dag het land te doorkruisen om te peilen hoe mensen erover denken. Je laat je ook leiden door de media. Daarom hebben we uiteindelijk maar ruimte in NRC Handelsblad gekocht, onze boodschap moest bij de decision makers terecht komen.’ Intussen gaat Okkerse door met zijn strijd voor de uitbreiding van de luchthaven. En hoopt dat journalisten in de toekomst beter nadenken over hun woordgebruik. ‘Dat geldt niet alleen voor woorden als omwonenden en laagvliegen, het geldt ook voor andere woorden. Schrijf je over “vliegen” of heb je het over “ronken”? Heb je het over “geluid” of over “herrie”? Ik lees veel te veel van dat soort subjectieve kwalificaties en ik hoop dat journalisten zich in het vervolg wat neutraler uitdrukken als het over Lelystad Airport gaat.’

CORRECTIE

In de vorige aflevering *Lessen voor de Pers*, met Marjan van Loon, president-directeur Shell Nederland (Villamedia nr. 2, maart 2019) is een quote gewijzigd. Over de film ‘Climate of Concern’ zei Van Loon: ‘Terwijl die gewoon op onze website stond’. Dat citaat is gewijzigd in: ‘Terwijl die gewoon op onze website werd genoemd.’